

Ed.

1209. Nefndarálit

[5. mál]

um frv. til útvarpslaga.

Frá 2. minni hl. menntamálanefndar.

Það er til marks um hvað afgreiðsla þessa máls er komin í miklar ógöngur að aðeins 16 þingmenn í neðri deild greiddu því atkvæði í núverandi búningi.

Menntamálanefnd efri deildar hefur rætt málið á mörgum fundum og skilar fjórum nál. Fulltrúar Framsóknarflokks og Sjálfstæðisflokks standa sameiginlega að nefndaráliti. Undirritaður fulltrúi Alþýðubandalagsins í nefndinni skilar séráliti og leggur til að málinu verði vísað frá og fulltrúar Kvinnalistans og Alþýðuflokks eru einnig sér um afstöðu. Undirritaður áskilur sér jafnframt rétt til að styðja brtt. er fram kunna að koma og til umræðu voru í nefndinni.

Þau meginatriði er ráða afstöðu þingflokks Alþýðubandalagsins til frv. eru eftirfarandi:

1. Efling Ríkisútvarpsins.

Alþýðubandalagið leggur nú sem fyrr mikla áherslu á að vel sé búið að Ríkisútvarpinu varðandi alla starfsaðstöðu. Á það reynir enn frekar þegar hafin verður starfræksla svæðisbundinna útvarpsstöðva. Ríkisútvarpið þarf eftir sem áður að vera burðarásinn í útvarpsfjölmíðlun og á það eru lagðar margháttadar skyldur sem ekki eru gerðar til svæðisstöðva.

Tryggja þarf viðunandi kjör starfsmanna Ríkisútvarpsins og áhrif þeirra á starfrækslu stofnunarinnar. Alþýðubandalagið mun styðja brtt. við frv. sem til heilla horfa fyrir Ríkisútvarpið og gera það færara að rækja hlutverk sitt sem öflugasti fjölmíðill í landinu.

2. Afnáam einkaleyfis — aukið tjáningarfrelsi.

Þingflokkur Alþýðubandalagsins er fylgjandi því að hópum með ólíkan bakgrunn verði heimilað að spreyta sig á útvarpsrekstri með það í huga að auka tjáningarfrelsi í landinu og lýðræðislega umræðu. Með þessi markmið í huga telur þingflokkurinn rétt að einungis samtök, sem sérstaklega eru stofnuð með útvarpsrekstur í huga, fái slíka heimild. Fyrirtæki, sem stunda annan og óskyldan rekstur, eiga ekki að geta gerst beinir aðilar að útvarpsrekstri.

3. Útvarpsstöðvar án auglýsinga.

Þingflokkur Alþýðubandalagsins bendir á að ráðstöfun útvarpsréttar er í höndum almannavaldsins og hlýtur að verða það áfram. Svigrúm til almennrar útvarpsstarfsemi er í raun takmarkað og því hlýtur Alþingi að sníða henni stakk með nýjum útvarpslögum. Vegna þessara takmarkana telur Alþýðubandalagið með öllu óeðlilegt að útvarpsstarfsemin sé gerð að markaðsvöru í gróðaskyni. Því leggst flokkurinn ákveðið gegn því að handhöfum

útværpsheimilda verði leyft að selja þriðja aðila aðgang að senditíma með hvers kyns viðskiptaauglýsingum eða annarri verslun með dagskrártíma í svæðisbundnum útværpsstöðvum. Sýnt hefur verið fram á með skýrum rökum hvernig unnt er að fjármagna rekstur útværpsstöðva án auglýsingatekna. Fjölmörg dæmi eru um það erlendis að útværpsstöðvar séu reknar án auglýsinga, t. d. eru auglýsingar ekki heimilaðar í útvarpi í Noregi, Svíþjóð og Danmörku.

4. Dreifikerfi í opinberri eigu.

Alþýðubandalagið leggur á það ríka áherslu að dreifikerfi til útværpsendinga, bæði boðveitulagnir í jörð og endurværpsstöðvar fyrir þráðlaust útvarp, verði í eigu opinberra aðila, þ. e. ríkis og/eða sveitarfélaga, til að koma í veg fyrir einokun í skjóli einkaeignar á dreifikerfum. Þetta skilyrði þarf á engan hátt að hindra það að handhafar útværpsheimilda geti komið sér upp góðum tækjum eftir því sem þeir kjósa. Þessi afstaða er hins vegar tekin með það í huga að heimildir til útværpsrekstrar eru veittar til takmarkaðs tíma og það væri með öllu óeðlilegt að réttihafi, sem hefur verið sviptur útværpsheimild, t. d. fyrir stórfelld brot á útværpslögum, gæti eftir sem áður verið eigandi að umfangsmiklum dreifikerfum. Einnig eru ákvæði um þetta atriði nauðsynleg til að tryggja visst samræmi í sendibúnaði. Útværpsleyfishafar munu hins vegar hafa fullt forræði umræddra tækja á meðan þeir eru handhafar leyfis.

5. Aukning á innlendu efni.

Alþýðubandalagið leggur ríka áherslu á að framfylgt verði markmiðum útværpslaga um rækt við menningu og tungu og að gætt verði hagsmuna allra þjóðfélagshópa. Sérstaklega vekur flokkurinn athygli á nauðsyn þess að tryggja að allar stöðvar flytji íslenskt efni að vissu marki og í auknum mæli og einnig verður að teljast nauðsynlegt í ljósi reynslunnar að tryggja að Ríkisútvarpið og aðrar stöðvar verji ákveðnum hluta af dagskrárfé sínu til efnis fyrir börn.

Eftir meðferð neðri deildar á þessu máli er vonlaust með öllu að því verði komið í skaplegt horf. Skynsamlegast er því að málið verði endurskoðað fyrir næsta þing og leggur því undirritaður til að frv. verði **vísað til ríkisstjórnarinnar**.

Alþingi, 10. júní 1985.

Ragnar Arnalds.